

Kütüphanecilerin değişen rolleri ve karma (**blended**) beceriler

Mine Tonta
ÜNNAK 2018, İstanbul
mtonta@emeraldinsight.com

AJANDA

- ▶ Emerald erişimi hakkında kısa bir hatırlatma
- ▶ Kütüphanecilerin değişen rolleri
- ▶ Blended kütüphaneci, tanım, tarihi
- ▶ Blended kütüphaneci prensipleri
- ▶ Gerekli beceriler
- ▶ Araçlar
- ▶ Öneriler

HATIRLATMA

ULAKBİM üzerinden erişime açık olan Emerald kaynakları

- 1. Emerald eJournals Premier:** 310 dergi, 170.000 + makale
- 2. Social Science eBooks:** 700'de fazla **Eğitim** ve **Sosyoloji** kitapları. MARC kayıtları mevcut
- 3. Emerald Backfiles;** Dergi Arşiv paketi bir yıllık deneme erişimine açık. 1898'e kadar giden 260 derginin arşiv paketi

Deneme Erişimine açık ilgili diğer ürünler

Business, Management & Economics ekitapları; 1400 + ekitap

eCase - Vaka Çalışmaları koleksiyonu: 1600 +vaka çalışması

Her iki ürün için isteyen kurumlara deneme erişimi açabiliriz

Yayın yapma seminerleri devam ediyor

Değişen kütüphaneler

www.shutterstock.com · 1013340496

Değişen Kütüphaneciler

- ▶ Kitapları düzenleyen ve koruyan konumundan bilgi uzmanlarına evrildi
- ▶ Geleneksel satın alma, kataloglama, sınıflama, ödünç verme, referans ve benzeri becerilere yenileri eklendi
  - ▶ IT yönetimi, sistem yönetimi
  - ▶ Fakülte kütüphaneciliği
  - ▶ Pazarlama
  - ▶ Web tasarımı
  - ▶ Açık erişim / kurumsal arşiv / hafıza
  - ▶ Sosyal Medya
  - ▶ Lisanslama
  - ▶ Yayıncılarla dijital haklar ve fiyatlandırma konusunda pazarlık
  - ▶ **Kullanıcı eğitimi rolü – Bilgi okur yazarlığı eğitimi – Eğitime dahil olma - 'Blended Kütüphaneci' kavramı**

Blended kavramının tarihi

Blended kütüphaneci, kütüphanecilik kavramını ilk olarak 2004'de Steven Bell and John Shank adlı kütüphaneciler ortaya attı

John D. Shank **Instructional Design Librarian and Associate Director of the Center for Learning and Teaching** at Penn State Berks, Reading, Pennsylvania

Steven Bell is **Associate University Librarian for Research and Instructional Services**, Temple University, Philadelphia, Pennsylvania

'Blended Librarian' adlı makalelerini College & Research Libraries dergisinde yayımladılar

Blended Librarian Online Learning Community'yi kurdular,

<http://blendedlibrarian.learningtimes.net/>

Tanım

Blended: karma, harmanlanmış

Bell & Shank tanımı;

Geleneksel ile teknoloji becerilerini birleştiren kütüphaneci

Kütüphaneciler teknolojik becerilere zaten sahip. Karma kütüphaneci bu becerilere ders tasarlama becerilerini ekler ve öğrenci merkezli öğretim teknolojileri kullanır

Bu teknolojileri kullanan fakülte üyelerine paralel bir eğitim deneyimi sununan kütüphaneci

Karma kütüphaneciliğin 6 prensibi

Bell & Shank

1. Kütüphane hizmetlerinin başarılı bir şekilde sunulmasında yenilikçi bir lider olmak
2. Üniversite çapında bilgi okur yazarlığını geliştirmeye çalışmak
3. Kütüphane kullanımı ve bilgi okur yazarlığı konusunda eğitici programlar sunarak öğrencilerin ömür boyu öğrenme için gerekli bilgi ve beceriler kazanmasına yardımcı olmak
4. Eğitici program, hizmet ve kaynaklar geliştirmek
5. Kütüphane eğitimlerine yaratıcı, proaktif ve yenilikçi yaklaşımlar getirmek için Eğitim Teknolojisi/Eğitim Tasarımı uzmanları ile işbirliği yapmak
6. Bilgi teknolojilerini ve kütüphane kaynaklarını derslerine entegre etmede fakülte üyelerine yardımcı olmalıdır

Kütüphanelerde kullanıcı eğitimi

- ▶ Referans kütüphanecileri kullanıcılara kaynakları nasıl kullanacaklarını tek tek veya toplu olarak anlatırlar
- ▶ Ödünç verme kütüphanecileri ödünç alma, uzatma ve iade işlemlerini öğretirler. Yeni ödünç verme tekniklerini kullanmayı öğretirler
- ▶ Teknik hizmetler kütüphanecileri veya referans kütüphanecileri kütüphane sistemini kullanmayı, katalog taramayı öğretirler
- ▶ Pek çok kütüphane kaynaklara erişim konusunda kullanıcılarına yardımcı olacak eğitim modülleri oluşturur, online eğitimler veriler
- ▶ **Karma Kütüphanecilikte Eğitim Tasarımı kavramı**, kütüphanecilerin kullanıcıları için etkili eğitim deneyimi tasarlama ve sunmalarındır

Eğitim Tasarımı

- ▶ *The International Board of Standards for Training, Performance and Instruction*, eğitim tasarımı standartları
- ▶ Eğitim tasarımcılarını 22 yeterlik alanına göre grupelemiş ve 105 adet performans belirlemiştir
- ▶ Kütüphanecilerin uygulayabileceği tasarım aşamaları řu Şekilde belirtilmektedir;
  - ▶ Kütüphane kullanıcılarının eğitim ihtiyacını belirleme
  - ▶ Eğitim ihtiyacını karşılamak üzere stratejiler geliştirme
  - ▶ Materyal geliştirme
  - ▶ Eğitim veya eğitim ürününü sunma
  - ▶ Eğitimin etkisini lĖme, değerlendirme
- ▶ Bütün bunları sunabilmek iÇin kütüphaneciler eğitim tasarımı ve teknoloji becerilerine sahip olmalıdır - instructional design and technology – ID&T –

kaynak: Instructional Design: Skills to Benefit the Library Profession. Jennifer Turner. portal:

Eğitim Tasarımcısı olarak karma kütüphaneci becerileri

ASU INSTRUCTIONAL DESIGNERS

Eğitim tasarımcısı kütüphaneci özellikleri

- ▶ İletişim uzmanı; dinler, konuşur, yazar, sunum yapar
- ▶ Düşünür; daha iyi nasıl yapılır, insan psikolojisi
- ▶ Tasarımcı; eğitim, öğretim ve öğrenme deneyimleri tasarlar, hedef koyar, uygular ve çıktıları ölçer
- ▶ İlişki uzmanı; fakülte üyeleri, personel ve kullanıcılarıyla
- ▶ Yapı ustası; sistemli yaklaşır, kullanıcılarını, çevreyi, hedefleri, içeriği, teknolojiyi analiz eder ve plan yapar
- ▶ Rehberdir; danışmandır, teknoloji uzmanıdır
- ▶ Kâşiftir; eğitimle ilgili en güncel gelişmeleri takip eder, uygular ve yeni beceriler kazanır
- ▶ Tamircidir; bir erişim sorunu olduğunda yardıma hazırdır, problem çözücüdür
- ▶ Değerlendirici; Tasarlar, geliştirir ve değerlendirir. Yaptığı işi gözden geçirir ve iyileştirir

Eğitim tasarımı yardımcı araçları

Learning Management System (LMS) Öğrenme Yönetim Sistemleri;

- ▶ Camtasia; video düzenleme ve screencast programı
- ▶ Adobe Captivate; hareketli ve interaktif sunumlar
- ▶ Articulate 360 Suite; Storyline, Rise, Replay gibi etkileşimli online ve mobil e-öğrenme oluşturma
- ▶ Blackboard Learn; online ders verme, öğrenme, topluluk oluşturma ve bilgi paylaşımı uygulaması
- ▶ Web İçeriği Erişilebilirlik Kılavuzu (WCAG) 2.0; engelliler için Web içeriğinin nasıl daha fazla erişilebilir yapılacağını anlatır
- ▶ LibGuides; online konu rehberi, destek sayfaları hazırlama, paylaşma sitesi

Eğitim kaynaklarına farkındalık yaratma

- ▶ Açık Eğitim Kaynakları – MOOC, Khan Academi, TBA Ulusal Açık Ders Malzemeleri, MIT OpenCourseWare, ODTÜ Açık Ders Materyalleri, UNESCO Open Educational Resources, Open Education Europe gibi
- ▶ Moodle - Uzaktan Eğitim için gerekli etkinliklerin çoğunu yerine getirebilecek özelliklere sahip online ders yönetim sistemi
- ▶ OpenMeetings - Web konferans hizmetidir

Kütüphane öğrenme alanları oluşturma

- ▶ Öğrencileri bilgi ve teknoloji ile buluşturur, ders programına uygun öğrenme ortamı sağlar
- ▶ Küçük grup alanları, toplantı, tartışma ve beyin fırtınası alanı
- ▶ Takım çalışması alanları, büyük grup alanları, ders, sunum yapmak için alanlar
- ▶ Konferans, yazar etkinlikleri, özel kutlama ve aktivitelerin yapılabilceği salon ve sosyal mekanlar
- ▶ Teknoloji alanı, media üretim alanları; fotoğraf edit edilebilecek, müzik, ses kaydı yapılabilecek küçük stüdyolar
- ▶ Maker alanları (Teknoloji ile "kendin yap" alanlar), yaratıcılığı ortaya çıkarmaya yarayacak araçlar. Akıllı tahta, beyaz tahta, silinebilir duvar, sunum aletleri, logolar, panolar yanı sıra 3D yazıcıların laser kesicilerin olduğu daha ileri bir fab lab (fabrikasyon veya üretim laboratuvarı)

- ▶ Kaynak: Planning and Designing Academic Library Learning Spaces: Expert Perspectives o f Architects, Librarians, and Library Consultants

Sonuç ve öneriler

- ▶ Bahsedilen bütün becerilere sahip elemanlara sahip olmak zor olsa da mevcut kullanıcı hizmetlerini iyileştirmek, eğitim ve öğretim sürecine entegre olmak hizmet verdiğimiz kurumlar için çok değerlidir
- ▶ Kütüphaneci ne yapmalı; öğretebilme becerisi
- ▶ Eğitim teknolojileri konusunda daha çok bilgi edinmeli, beceriler geliştirmeliyiz. Gelişim ve güncel teknolojileri takip etmeliyiz
- ▶ Değişen kütüphane ortamında herkesin ihtiyacını karşılayacak tek tip bir program yok, kullanıcı ihtiyaçlarına göre çeşitli programlar geliştirilmeli

Teşekkür ederim

mtonta@emeraldinsight.com

